

Experiment Echtscheiding Eindrapportage

2 oktober 2023

Vooraf

Het Experiment Scheiden had als doelstellingen vernieuwing in het proces van toevoegingsaanvragen (met diagnose in de eerste lijn) en de opbouw van een vergoeding voor passende bijstand in een echtscheiding (middels rechtshulppakketten) te testen. Dit experiment zou de doelmatigheid vergroten door lichtere bijstand toe te kennen waar de situatie dat toelaat en meer specifieke deskundigheid in te zetten in complexe echtscheidingszaken.

Wegens de geringe aantallen in het experiment is niet voldoende data voorhanden om het experiment in het licht van deze doelstelling te evalueren. Aan het eind van het experiment waren er 1.103 diagnoses, 331 matches, 111 experimenttoevoegingen en 50* experimentdeclaraties.

Tegelijkertijd is in het kader van de evaluatie inzichtelijke data verzameld. Deze rapportage geeft deze data weer, voor zover deze van voldoende omvang waren om representatief te zijn. Hiermee ligt de focus van dit rapport met name op inschrijving, diagnose en matching, en niet of minder op dienstverlening, declaratie, vergoeding en tijdsbesteding.

*D.d. 29 juni 2023

Inleiding

Aanleiding

Experiment: elementen en proces

Methode

Leeswijder

Aanleiding

In 2018 heeft de minister voor Rechtsbescherming aangekondigd dat hij voornemens was om het stelsel van gesubsidieerde rechtsbijstand te vernieuwen met o.a. versterking van de eerste lijn, oplossingsroutes en rechtshulppakketten. Met de rechtshulppakketten zou worden bereikt dat juridische problemen worden opgelost op een duurzame, integrale en efficiënte manier, dat de dienstverleners een adequate vergoeding krijgen, en dat het stelsel ook op lange termijn betaalbaar blijft.

In 2020 heeft de Raad samen met het Juridisch Loket, de Nederlandse Orde van Advocaten, de Mediatorsfederatie Nederland en het platform uitelkaar.nl in opdracht van het ministerie diverse rechtshulppakketten voor scheiden uitgewerkt en via het Experiment Scheiden in de praktijk beproefd. De verplichte gang van de rechtzoekende langs het Juridisch Loket (eerste lijn) was onderdeel van het experiment.

In de achtste Voortgangsrapportage (d.d. 23-01-2023) aan de Kamer heeft de Minister aangegeven af te zien van zowel invoering van de rechtshulppakketten als de verplichte gang voor de burger langs de eerste lijn.

Het experiment: elementen (1/2)

Het Experiment Echtscheiding volgde een nieuwe werkwijze, met de volgende centrale elementen:

- I. Verplichte gang langs de eerste lijn** Rechtzoekenden die wilden scheiden of hun geregistreerd partnerschap wilden beëindigen meldden zich eerst bij het Juridisch Loket voor een integrale diagnose en een advies over een passend rechtshulppakket.
- II. Integrale diagnose** Het Juridisch Loket deed een brede diagnose van het probleem van de rechtzoekende, waarbij niet alleen werd gekeken naar het juridische probleem, maar ook naar eventuele andere problemen. Zo nodig werd de rechtzoekende doorverwezen naar hulpverleners buiten het stelsel. Daarnaast werden onder andere pre-mediation-vaardigheden ingezet om te kijken of partijen samen de echtscheiding kunnen regelen met hulp van een mediator, een advocaat of online. Op basis van de diagnose adviseerde het Loket een rechtshulppakket en het type dienstverlener (advocaat, mediator of het platform uitelkaar.nl) dat het beste paste bij de situatie van de rechtzoekende.
- III. Matching** De Raad *matchte* het probleem van de rechtzoekende aan de best passende dienstverlener. Hiervoor nam de Raad in beginsel het advies over van het Juridisch Loket en stelde op basis hiervan de twee of drie best passende dienstverleners voor.

Het experiment: elementen (2/2)

- IV. Rechtshulppakketten en add-ons** De rechtsbijstand in de tweede lijn was gestructureerd in vier basispakketten, gesplitst naar het wel/niet hebben van kinderen en het wel/niet *on speaking terms* zijn met de ex-partner. De pakketten konden worden uitgebreid met add-ons voor complexe situaties waarvoor aanvullende dienstverlening nodig was.*
- V. Kwaliteitscriteria dienstverleners** Er golden specifieke kwaliteitseisen voor dienstverleners per pakket en voor complexe add-ons.
- VI. Aanvraag door rechtzoekende** De rechtzoekende initieerde zelf de *matching* door contact op te nemen met de Raad.
- VII. Keuze uit passende dienstverleners** Op basis van de diagnose van het Loket en objectieve criteria als specialismen en afstand gaf de Raad de rechtzoekende twee of drie passende dienstverleners. De rechtzoekende kon zelf een keuze maken en de gekozen dienstverlener benaderen.
- VIII. Pakketvergoedingen** Er werd gewerkt met een vergoeding per rechtshulppakket en aanvullende vergoedingen voor add-ons.

*Een beschrijving van de add-ons is opgenomen in de bijlage.

Het experiment: proces (1/2)

van diagnose tot vergoeding

Diagnose

1. De rechtzoekende gaat naar het Juridisch Loket en wil scheiden
of
De rechtzoekende gaat naar een bij het experiment ingeschreven dienstverlener, die de rechtzoekende verwijst naar het Juridisch Loket voor een experimentdiagnose.
2. Het Juridisch Loket onderzoekt of de rechtzoekende een mogelijke kandidaat is voor het experiment en stelt een diagnosegesprek voor.
3. Na het diagnosegesprek krijgt de rechtzoekende (indien gewenst) een diagnosedocument mee met de vooraf opgestelde criteria om te kunnen matchen, met de instructie deze naar de Raad te mailen. Het Juridisch Loket belt na een week na om te checken of dit gelukt is.

Voorstellen passende dienstverleners

4. De rechtzoekende mailt het diagnosedocument naar de Raad.
5. De Raad neemt in beginsel het advies over van het Juridisch Loket en stelt een lijst op van twee of drie geschikte dienstverleners o.b.v. de diagnose van het loket, geordend op afstand tot de rechtzoekende (van dichterbij naar verder weg). Deze lijst en instructies worden gemaïld aan de rechtzoekende.

Het experiment: proces (2/2)

van diagnose tot vergoeding

Dienstverlening en declaratie

6. De rechtzoekende kiest een van de voorgestelde dienstverleners en benadert die voor rechtsbijstand. Dit kan ook het online platform Uitelkaar.nl zijn.
Bij het kiezen van een dienstverlener buiten het experiment (bijv. vanwege voorkeur) valt de rechtzoekende 'uit het proces'.
7. De dienstverlener vraagt via een separaat proces een toevoeging aan binnen het experiment echtscheiding voor het benodigde pakket en evt. add-ons.
8. De Raad geeft de toevoeging af.
9. De dienstverlener begeleidt de echtscheiding.
10. De dienstverlener declareert toegepast(e) pakket en evt. add-ons, en overlegt hierbij het tijdschrijfformulier en de ingevulde beslisboom die horen bij het experiment.

Getoonde data

De data in het hiernavolgende zijn verzameld via:

- een enquête onder rechtzoekenden;
- twee enquêtes onder dienstverleners;
- registratie in en gesprekken met de uitvoering van het Juridisch Loket en de Raad;
- de matchingtool van de Raad;
- het toevoegsysteem van de Raad.

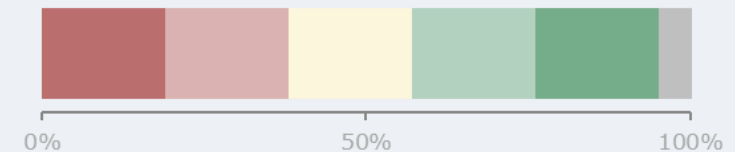

Leeswijzer

- De data zijn beschreven in volgorde van de fasen van het experiment:
 - algemeen: totaalproces
 - inschrijffase
 - diagnosefase
 - matchingfase
 - dienstverleningsfase
 - algemeen: eindoordeel

Links onderaan iedere slide is de fase benoemd.

- Antwoorden op schaalvragen worden getoond zoals hieronder. De schalen hebben 5 opties en lopen van negatief naar positief. Grijs staat voor *weet niet of geen mening*.

- De iconen linksboven tonen de bron van de resultaten:

Data Totaalproces

Doorstroom

Doorstroom van diagnose naar toevoeging

- Na experimentdiagnose ging een deel van de rechtzoekenden door (zie %) maar vielen er ook af.

Er is geen feitelijke oorzaak bekend voor de uitval van rechtzoekenden tussen het krijgen van een diagnosedocument en een toevoegingsaanvraag

- Ongeveer de helft** van de toevoegingen die na diagnose en matching werden aangevraagd was **regulier** (viel buiten het experiment).
Mogelijke redenen: de dienstverlener buiten het experiment viel (meestal de voorkeursdienstverlener); het aanvraagproces was niet duidelijk; kosten-batenafweging (bij een niet-complexe zaak leverde het experiment geen extra vergoeding op, maar de aanvraag kostte wel meer tijd dan regulier).

Diagnosegesprekken met 1.103 rechtzoekenden

Aantal en % rechtzoekenden die vanuit deze stap doorstroomde naar de volgende stap in het experimentproces

rechtzoekende krijgt diagnosedocument

362 rechtzoekenden

91%

rechtzoekende doet matchingverzoek en krijgt een voorstel

331 rechtzoekenden

73%

de gekozen dienstverlener vraagt een toevoeging aan regulier of in experiment

243 rechtzoekenden

46%

de Raad kent een experimenttoevoeging toe

111 rechtzoekenden

Data | Algemeen | Totaalproces

Het % doorstroom van rechtzoekenden in verhouding tot de voorgaande stap (n=362).

The background features a series of concentric circles in shades of light blue and white, creating a target-like or ripple effect. The text is centered within the innermost circle.

Data Inschrijffase dienstverleners

**verloop
aanbod
ervaringen dienstverleners**

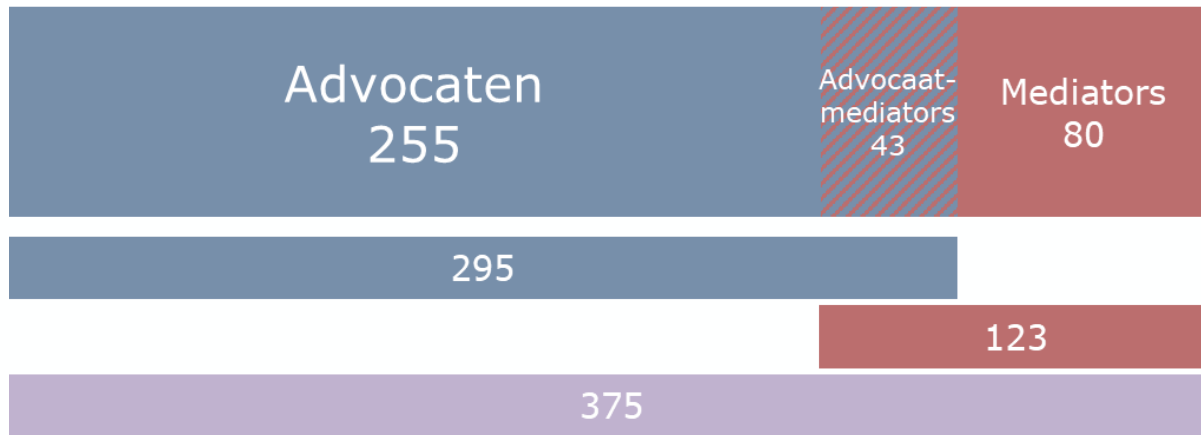

Verloop inschrijfproces

- De inschrijving opende half februari 2022.
- 455 unieke dienstverleners hebben zich ingeschreven.
- Twee derde van de inschrijvingen kwam binnen in februari (63% van het totaal). Na april 2022 was 94% van het uiteindelijke aantal inschrijvingen binnen.
- Afgewezen of ingetrokken inschrijvingen kwamen grotendeels door het niet voldoen aan de twintigzakeneis*.

**Om deel te nemen aan het experiment moesten dienstverleners in minstens een van de voorgaande drie kalenderjaren minimaal twintig echtscheidings(gerelateerde) zaken hebben behandeld.*

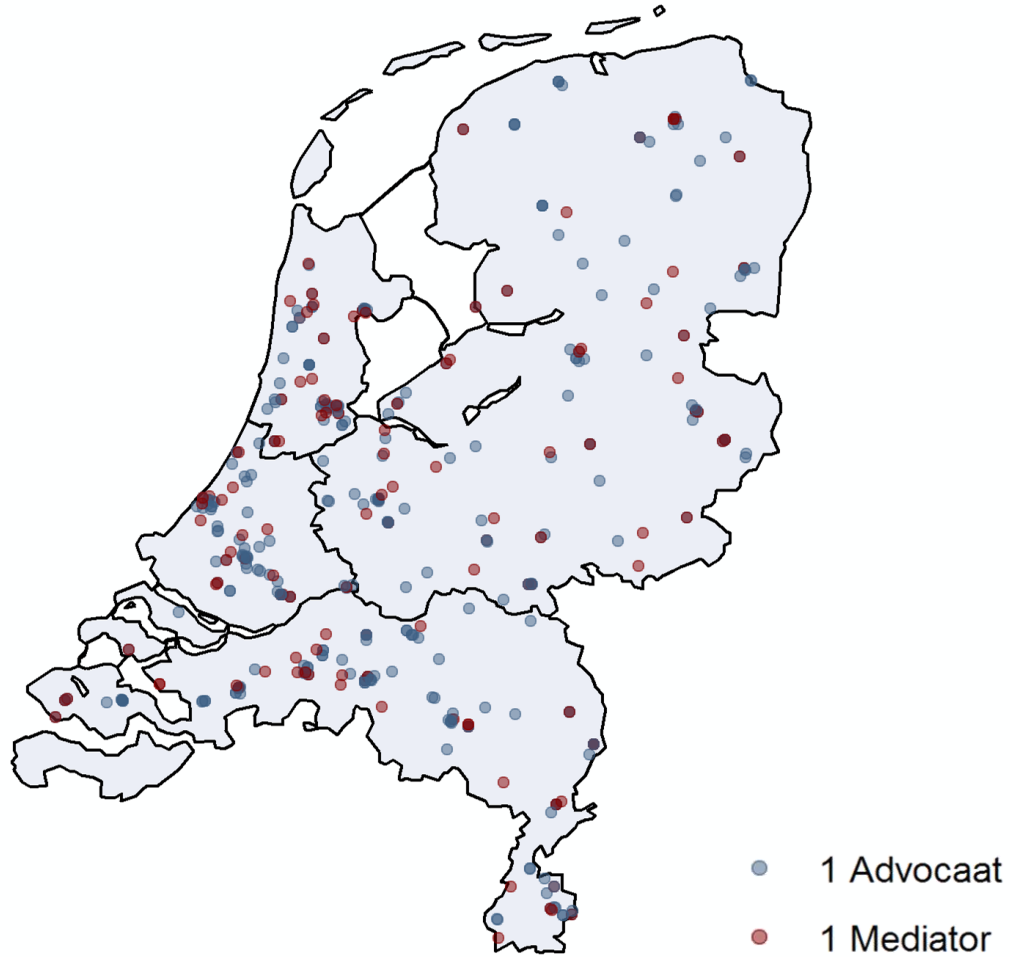

Dienstverleners moesten zich apart voor de rol van advocaat en mediator inschrijven. Dit maakt dat er advocaat-mediators zijn die in het experiment slechts een van beide rollen vervulden.

Aanbod

- Aan het eind van het experiment (d.d. 1 april 2023) waren er 375 dienstverleners werkzaam in het experiment
- 10 dienstverleners hebben zich tussentijds uitgeschreven

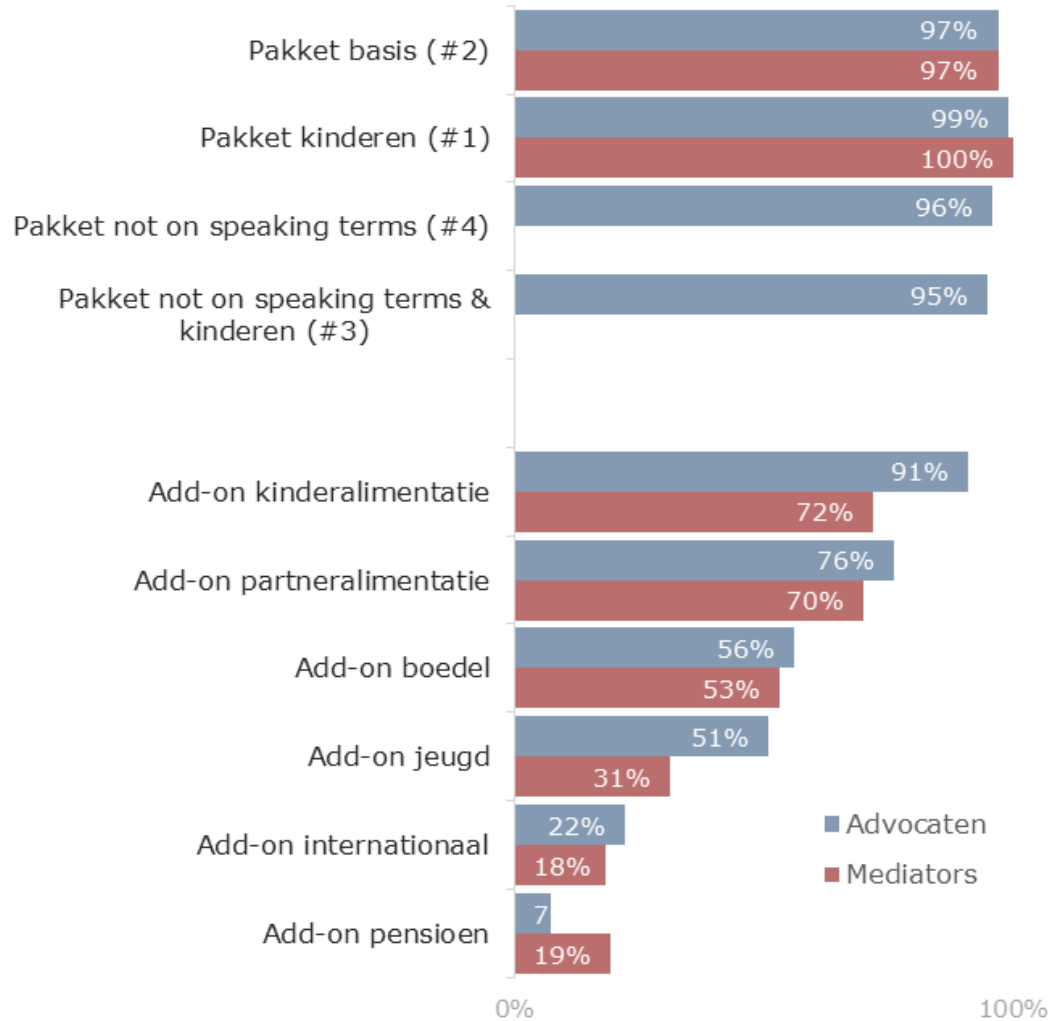

De spreiding van ingeschreven dienstverleners over Nederland (n=418; advocaat-mediators zijn twee overlappende stipjes). Bij overlappende stipjes zijn deze donkerder gekleurd.

Spreiding

- Er was sprake van een gelijkelijke spreiding door het land
- De spreiding kwam redelijk overeen met de algemene spreiding van het aanbod binnen de Wrb

Het aandeel inschrijvingen per pakket en add-on onder advocaten (blauw; n=295) en mediators (rood; n=123). Het pakketnummer staat aangegeven met #.

Dekkingsgraad pakketten en add-ons onder advocaten & mediators

- De meeste dienstverleners stonden voor alle mogelijke pakketten ingeschreven
- De dekking over de add-ons was wisselend

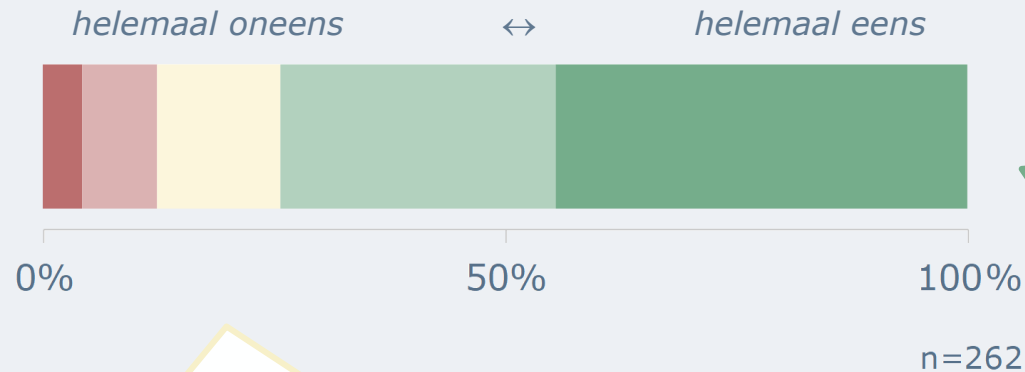

Dienstverleners over de inschrijvoorwaarden (1/2)

"Ervaring en kennis is nodig. Het tellen van toevoegingen kan daarbij niet het enige criterium zijn."

"Echtscheidingen worden in rap tempo complexer, feitelijk én juridisch. Specialisatie is noodzakelijk."

Over de twintigzakeneis:
In hoeverre bent u het eens met deze voorwaarde?

"Als men minder zaken behandelt dan 20 per jaar, heeft men te weinig ervaring om complexe zaken te behandelen."

"Voor mediation vind ik 20 in een jaar echt veel te veel. Het staat ook niet in verhouding met de eisen van de MfN (9 in 3 jaar)."

"Het aantal behandelde zaken is niet altijd een goede maatstaf voor professionaliteit"

"Ervaring is belangrijk bij een experiment"

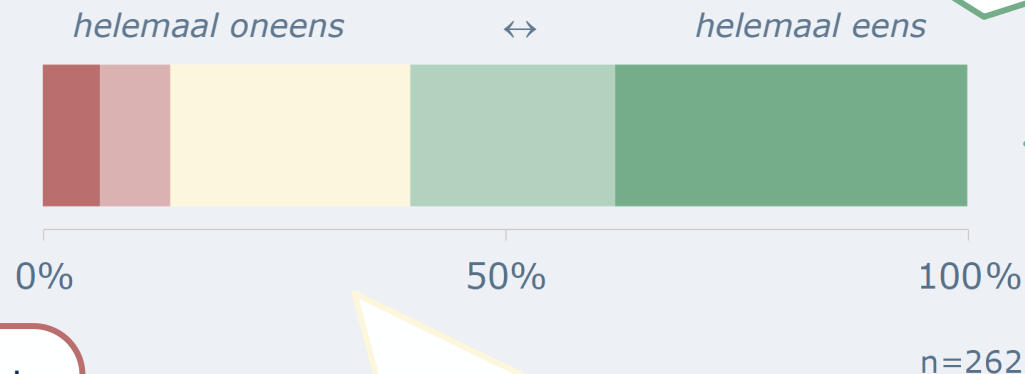
Dienstverleners over de inschrijvoorwaarden (2/2)

"Kennis en ervaring wordt niet opgedaan door 4 uren training of bijscholing per jaar."

"Gelet op lidmaatschap van een specialistenvereniging vind ik dat er vanuit moet worden gegaan dat de kennis op peil is."

"Het is in het belang van cliënten dat de kwaliteit hoog is van de dienstverleners. Zij mogen dit ook verwachten van advocaten en mediators die door de overheid gefinancierd worden."

Over de vierpunteneis voor add-ons:
In hoeverre bent u het eens met deze voorwaarde?

"Er zijn steeds nieuwe ontwikkelingen, dus continue bijscholing is noodzakelijk"

"Ik werk inmiddels [...] 16 jaar volledig op het gebied van personen en familierecht. Ik vond het behoorlijk ver gaan dat ik me moest "bewijzen" door cursusverklaringen te overleggen."

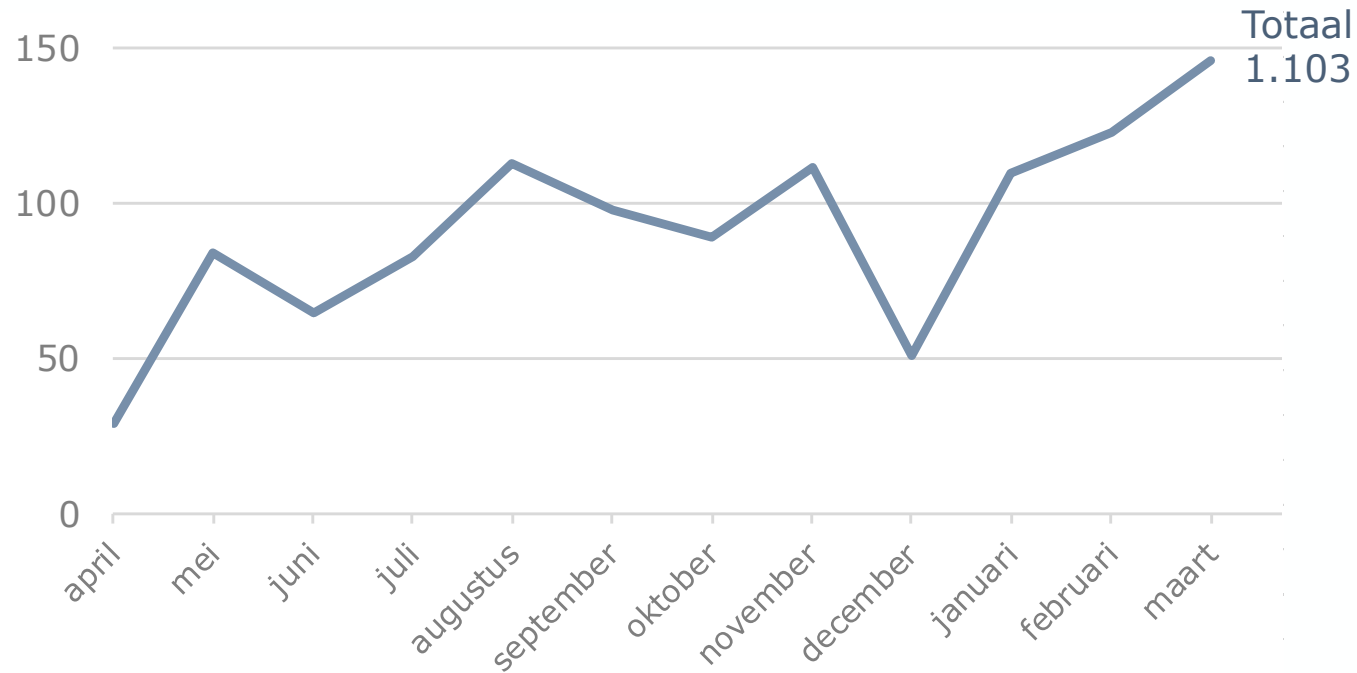
"Ik behandel vaak genoeg zaken over die deelgebieden, maar ik heb geen cursussen gevolgd vorig jaar. Dan vind ik dat de kennis er wel is, alleen niet middels een cursus. Ik begrijp de gedachte wel."

Data Diagnosefase

**verloop
ervaringen rechtzoekenden**

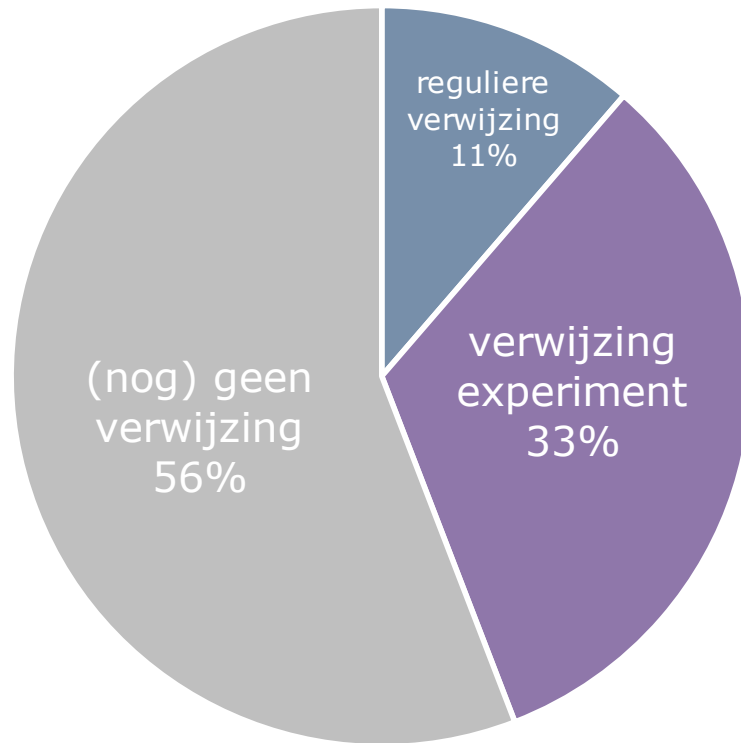

Het aantal diagnosegesprekken bij het Juridisch Loket, per maand, tussen april 2022 en maart 2023 (n=1.103).

Verloop diagnosefase (1/2)

In totaal hield het Juridisch Loket **1.103 diagnosegesprekken** om te verkennen of een rechtzoekende gebaat was bij het experiment

De verhouding tussen type verwijzingen na het diagnosegesprek bij het Juridisch Loket (n=1.103).

Verloop diagnosefase (2/2)

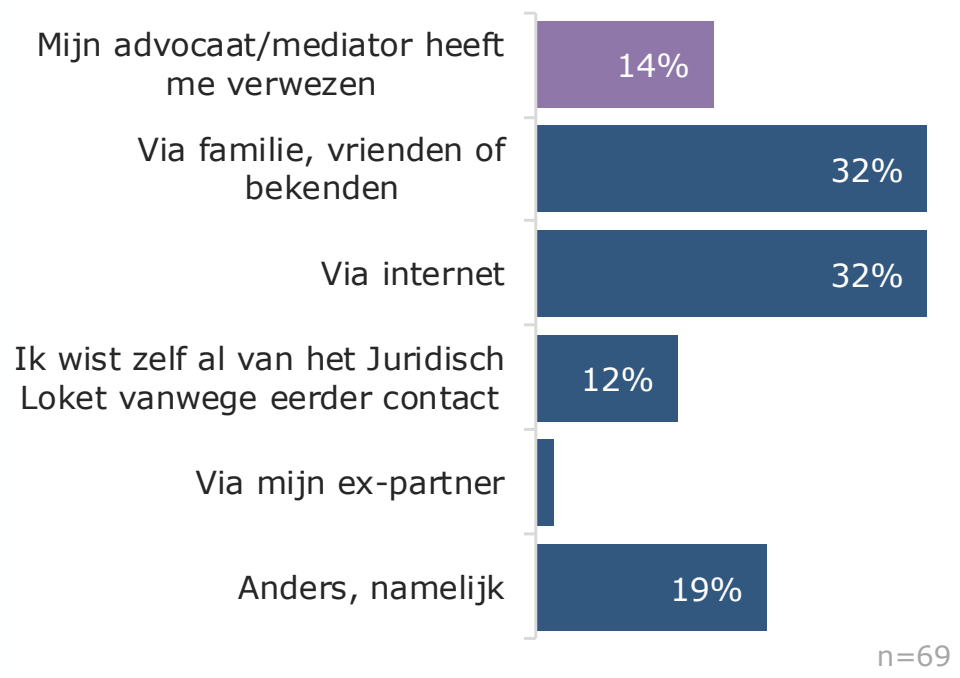
- Er zijn **362 diagnosedocumenten** afgegeven, die de rechtzoekende kon mailen naar de Raad. Hiermee leidde een derde van de diagnosegesprekken tot een experimentverwijzing.
- Redenen voor het (nog) niet verwijzen van de rechtzoekende waren (in ongeveer gelijke mate) dat de rechtzoekende:
 - nog wilde nadenken;
 - doorverwezen wilde worden naar de voorkeursdienstverlener;
 - het proces ingewikkeld vond en graag direct een dienstverlener wilde;
 - gebrekkig Nederlands sprak en daarom geschikter was voor een directe verwijzing;
 - buiten de Wrb of de regeling viel.

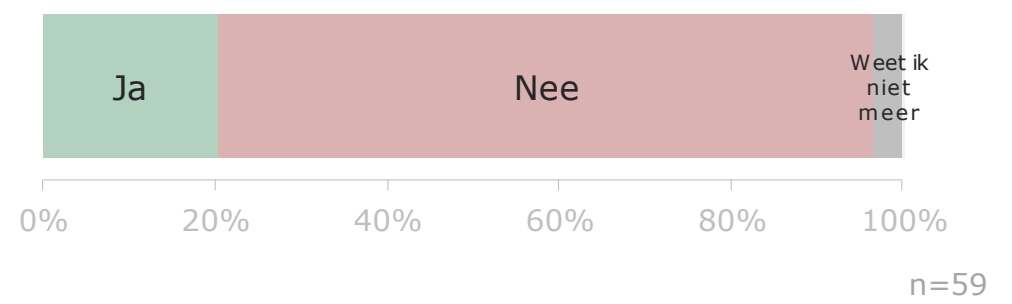

Route rechtzoekenden (1/2)

Hoe kwam u terecht bij het Juridisch Loket?
Meerdere antwoorden mogelijk

Heeft u, voordat u naar het Juridisch Loket ging, een gesprek gehad met een advocaat of mediator over uw scheiding?

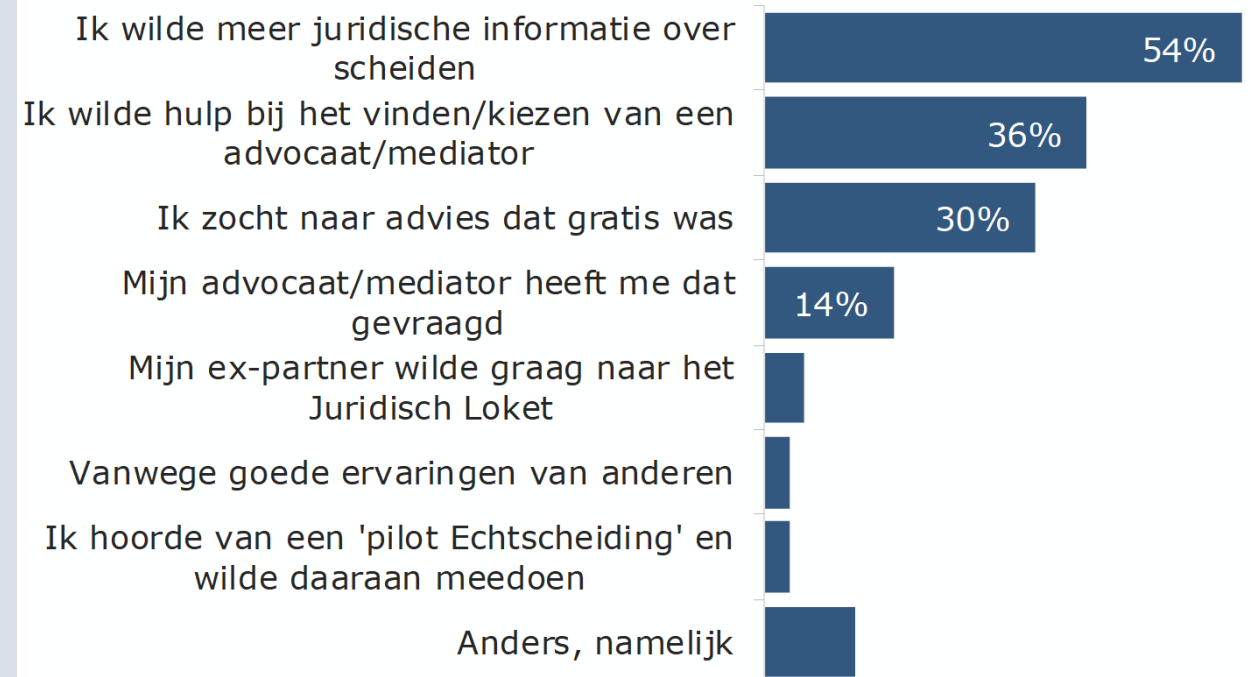

Route rechtzoekenden (2/2)

De meeste rechtzoekenden gingen naar het loket omdat ze meer wilden weten over scheiden en/of hulp zochten bij het vinden van een dienstverlener.

Waarom besloot u contact te leggen met het Juridisch Loket?

Meerdere antwoorden mogelijk

n=69

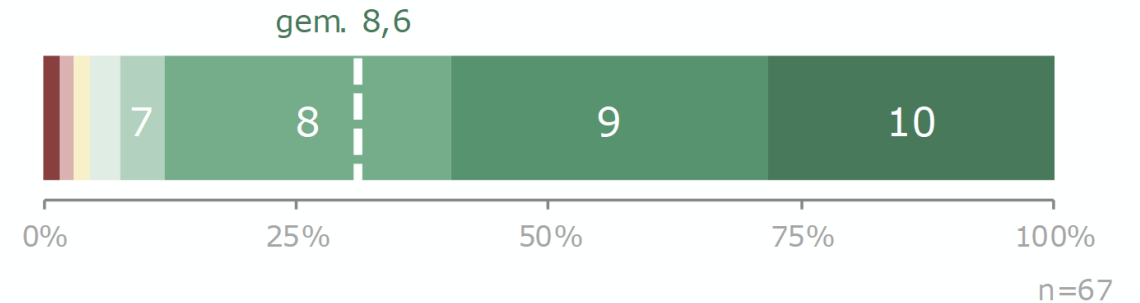
Ervaringen rechtzoekenden (1/2)

- Rechtzoekenden* zijn **zeer positief** over de dienstverlening van het Juridisch Loket en belonen deze gemiddeld met een 8,6.
- Over ieder bevroegd deelaspect van de dienstverlening (zie rechts) was meer dan 90% van de rechtzoekenden positief. De grafiek toont het gemiddelde over deze stellingen.

**Het betreft hier rechtzoekenden die met hun diagnoseformulier matching hebben aangevraagd. Rechtzoekenden die niet zijn gematcht konden niet worden bevroegd.*

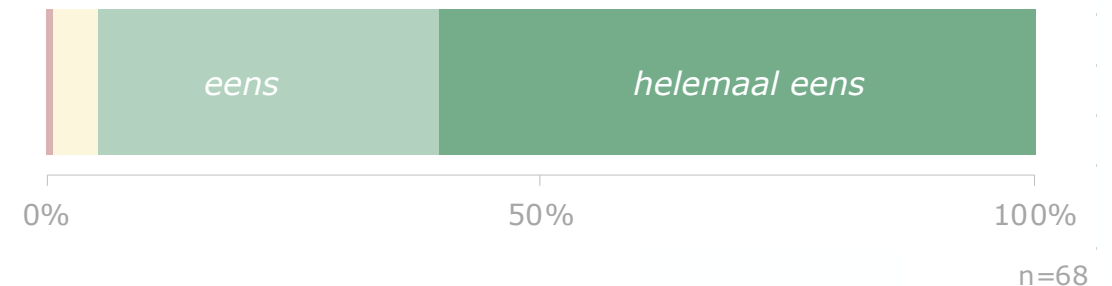

Hoe tevreden bent u over het Juridisch Loket?

Ik had het gevoel dat...

- de medewerker de tijd nam voor mij*
- de medewerker goed naar mij luisterde*
- de medewerker mij serieus nam*
- de medewerker duidelijke uitleg gaf*
- de medewerker voldoende informatie gaf over scheiden*
- de medewerker deskundig was*
- de medewerker alles deed om mij goed te helpen*
- er rekening werd gehouden met waar ik behoefte aan had*

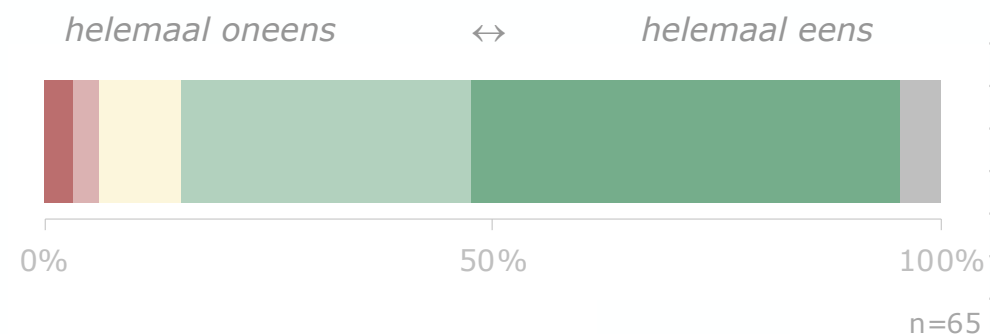
Ervaringen rechtzoekenden (2/2)

Rechtzoekenden* waren zeer tevreden over hun diagnose.

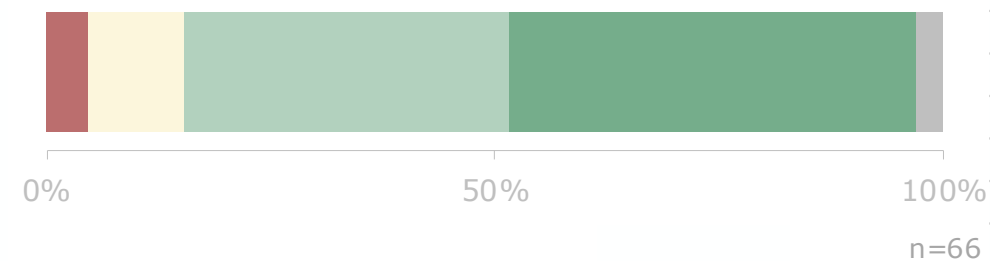
**Het betreft hier rechtzoekenden die met hun diagnoseformulier matching hebben aangevraagd. Rechtzoekenden die niet zijn gematcht konden niet worden bevraagd.*

Ik kon voldoende meebeslissen over de keuze tussen advocaat, mediator of digitale route

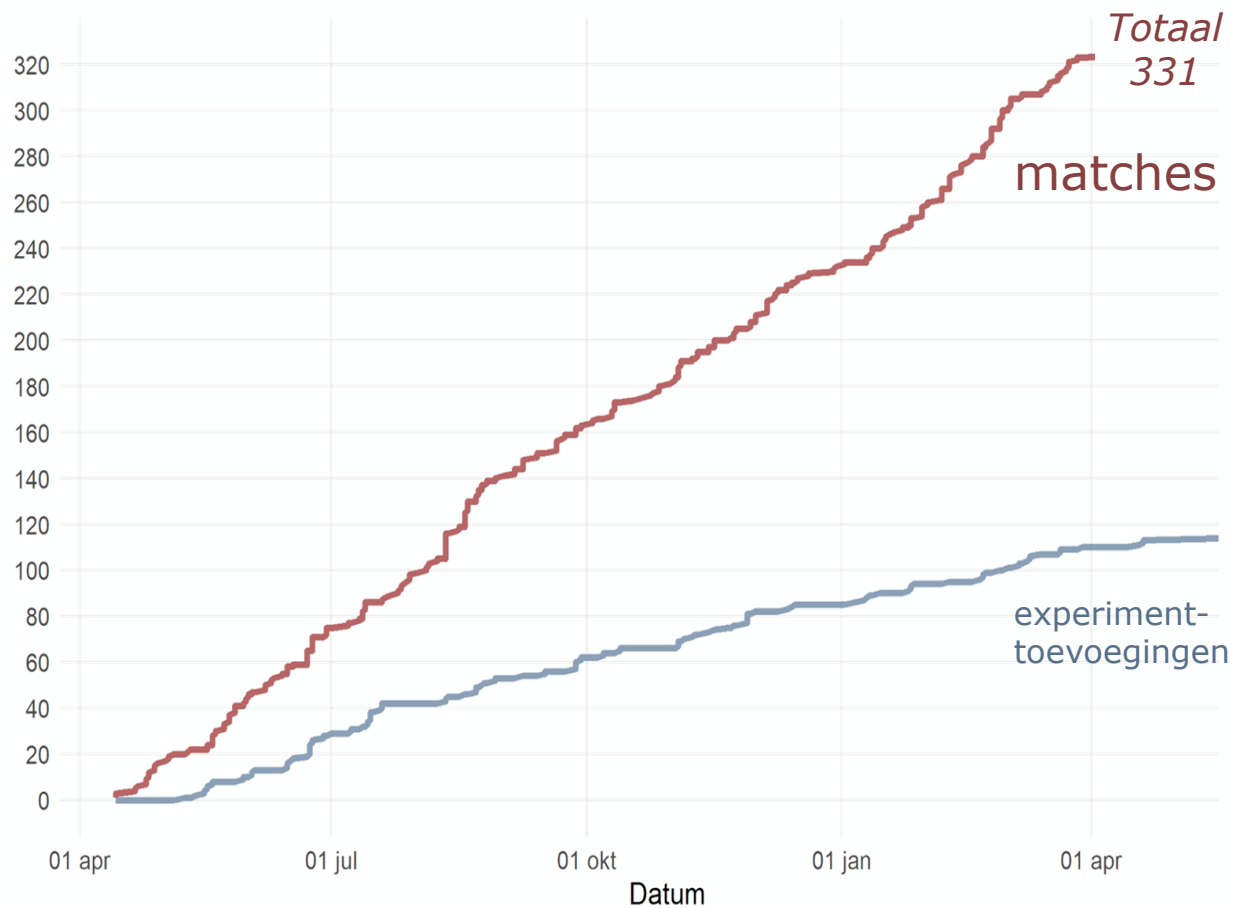
Het advies paste goed bij mijn situatie

Data Matchingfase

**verloop
type matches
kiezen van een dienstverlener
ervaringen rechtzoekenden**

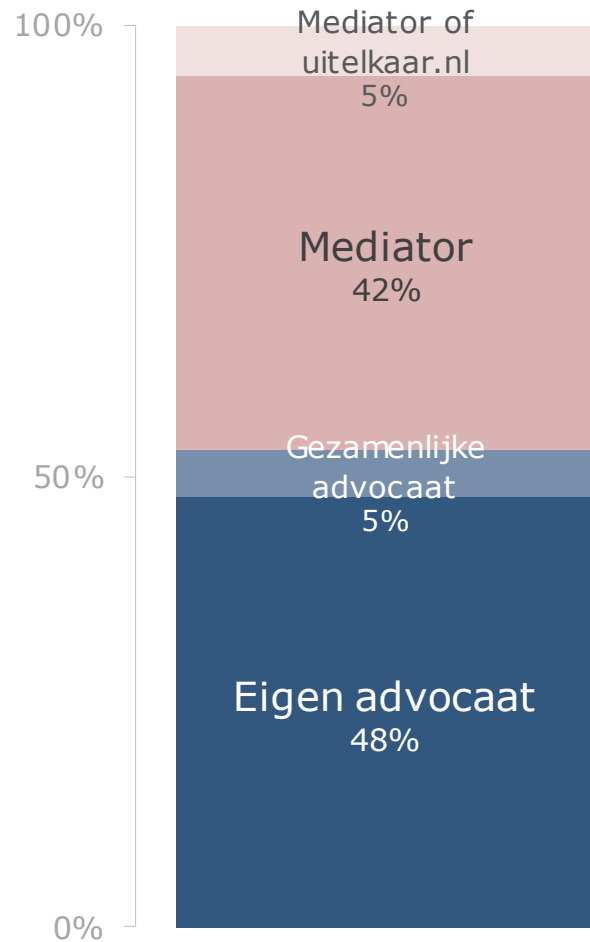

Het verloop van het aantal rechtzoekenden dat gematcht is (rood) en voor wie een experimenttoevoeging is afgegeven (blauw) (n=331).

Verloop matching

- Matching liep tussen 1 april 2022 en 1 april 2023.
- Uiteindelijk zijn er **331 rechtzoekenden gematcht**
- Hierbij heeft 17% een voorkeursdienstverlener opgegeven

De verhouding tussen gediagnostiseerde dienstverleners bij gematchte rechtzoekenden (n=331).

Type matches

De informatie in de diagnose werd een-op-een omgezet naar een matchingvoorstel.

- Onder gematchte rechtzoekenden waren er ongeveer evenveel diagnoses voor hulp door een advocaat als via mediation
- De aantallen zijn:
 - 18x mediation of uitelkaar.nl
 - 138x mediation
 - 17x gezamenlijke advocaat
 - 158x eigen advocaat

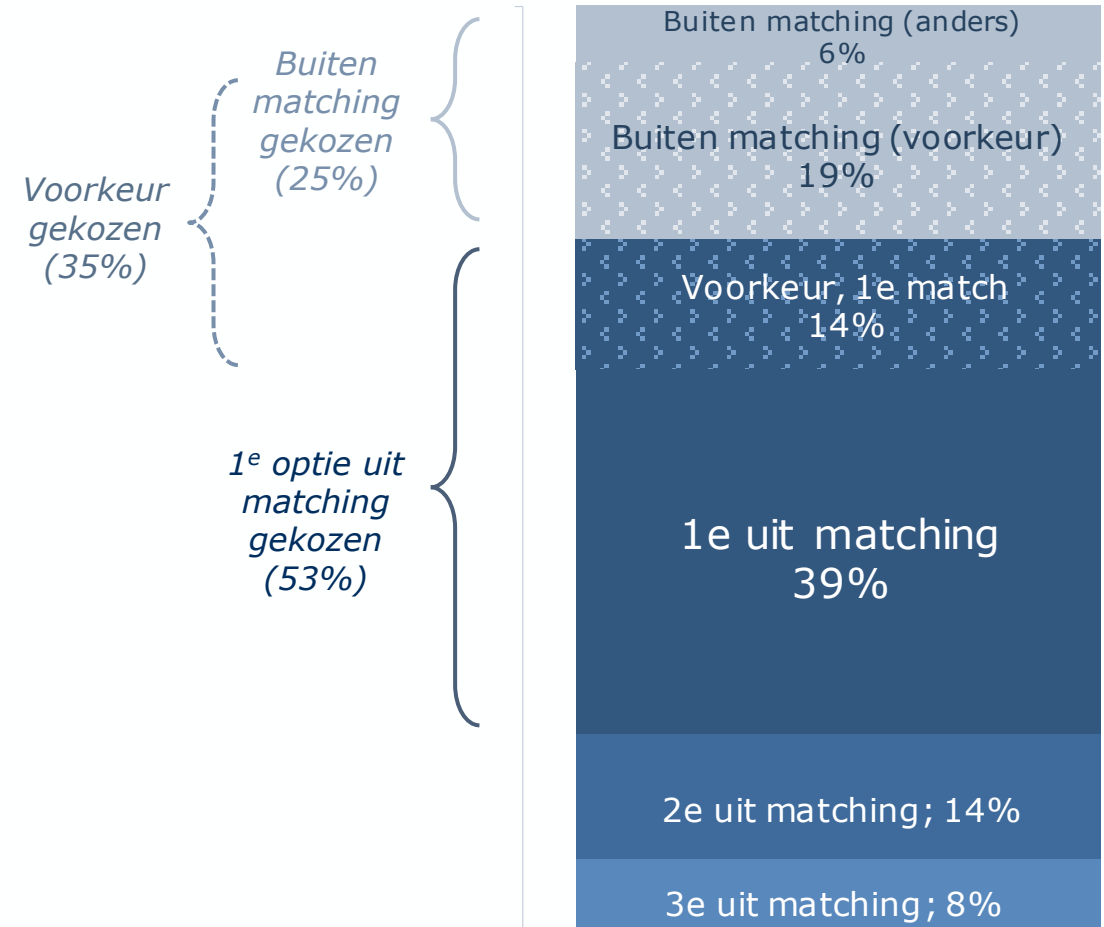

Gekozen dienstverleners

In het matchingvoorstel werden twee of drie geschikte dienstverleners **geordend in oplopende afstand** tot de rechtzoekende. Indien de voorkeurs-dienstverlener geschikt was, stond deze altijd bovenaan.

De meeste rechtzoekenden kozen:

- ofwel hun voorkeursdienstverlener
- ofwel de bovenste optie uit het matchingvoorstel

De dienstverlener die rechtzoekenden (van wie een toevoeging gevonden is) kozen, naar voorkeur en volgorde van voorstel in het matchingvoorstel (n=234).

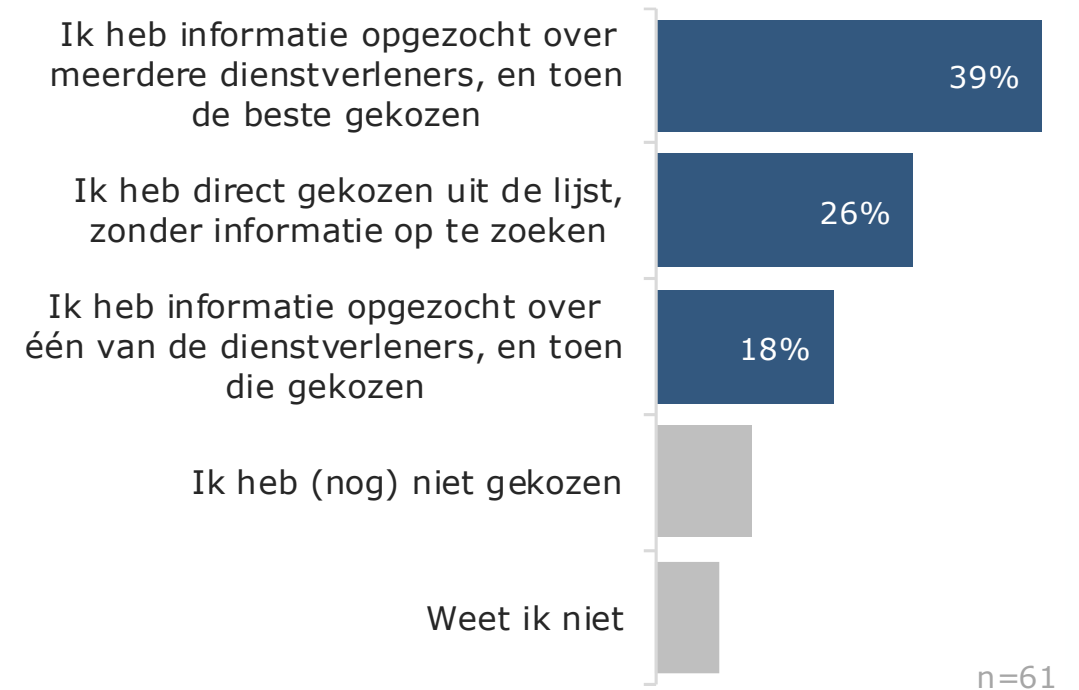

Het kiezen van een dienstverlener (1/2)

- De meerderheid van de rechtzoekenden heeft **informatie opgezocht** over de dienstverleners alvorens te kiezen
- Een kwart koos zonder informatie op te zoeken

Hoe heeft u een dienstverlener gekozen uit de lijst?

Het kiezen van een dienstverlener (2/2)

Een **goed gevoel** en **reistijd/bereikbaarheid** zijn de belangrijkste overwegingen bij het kiezen van een dienstverlener

Wat vond u het belangrijkste bij het kiezen van een dienstverlener voor uw scheiding?

Meerdere antwoorden mogelijk, maximaal drie

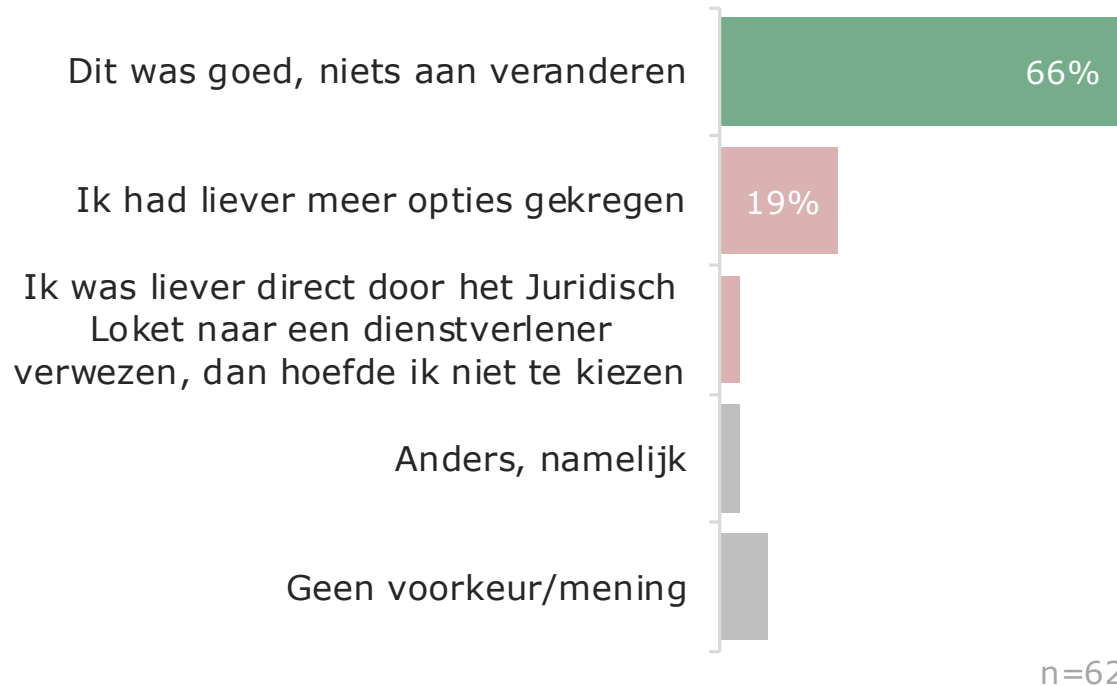
n=62

U kreeg een kort lijstje met opties om zelf uit te kiezen.

Wat heeft uw voorkeur?

Ervaringen rechtzoekenden (1/2)

- Twee derde van de rechtzoekenden vond het prettig om te kunnen kiezen uit drie dienstverleners
- Sommigen wilden graag meer opties

Ik was tevreden met de opties waar ik uit kon kiezen

helemaal oneens ↔ helemaal eens

Ik was tevreden over het aantal opties in de lijst

Ik was tevreden over hoe dichtbij de voorgestelde dienstverleners zaten

Er stond genoeg informatie in de lijst over iedere dienstverlener om een keuze te kunnen maken

0% 50% 100%

Data | 3. Matchingfase | Ervaringen rechtzoekenden

n=61

Ervaringen rechtzoekenden (2/2)

In het matchingvoorstel stond vermeld, van de twee of drie geschikte dienstverleners: naam, kantoornaam, stad, afstand tot de rechtzoekende (in km), telefoonnummer en website.

Rechtzoekenden waren **overwegend positief** over de keuzeopties, de afstand tot de dienstverleners, en de geboden informatie in de matchingmail

Data

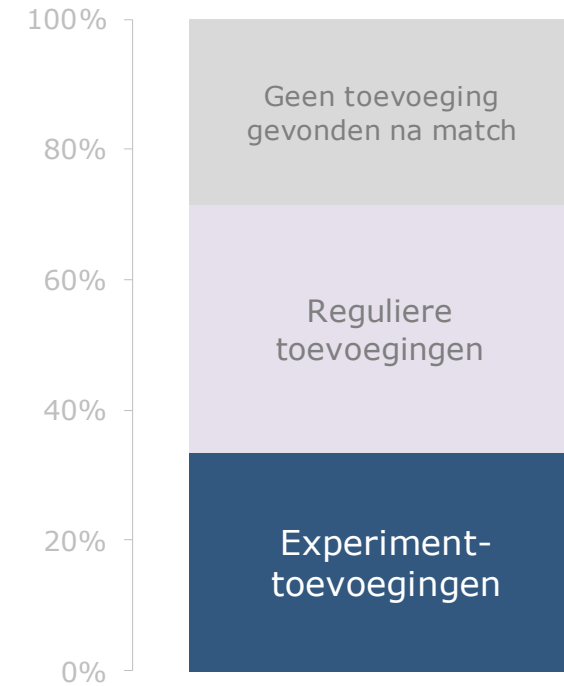
Dienstverleningsfase

type toevoegingen
vergelijking met matching

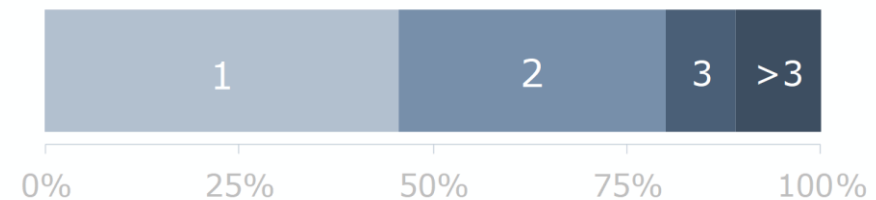

Type toevoegingen na matching (1/2)

- **34%** van de matchingvoorstellen resulteerde in een experiment-toevoeging
- Er zijn **111 experiment-toevoegingen** afgegeven. In totaal werden er in dezelfde periode ongeveer 24.000 echtscheidingstoevoegingen afgegeven
- De 111 zaken waren verdeeld over 55 advocaten. De meeste van hen hadden 1 of 2 experimenttoevoegingen

De verhouding tussen de verschillende vervolgen na matching (n=331).

Het aantal experimentzaken per dienstverlener (n=111).

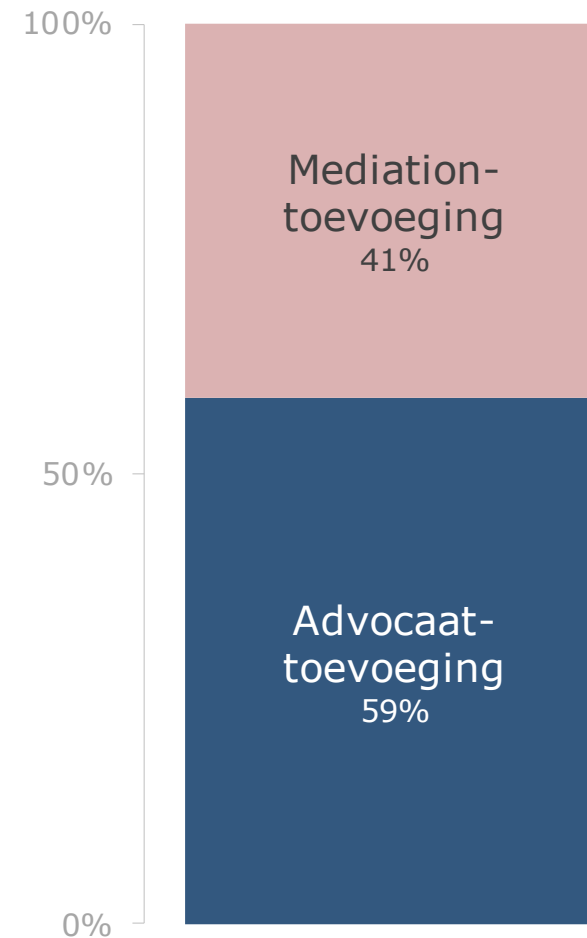

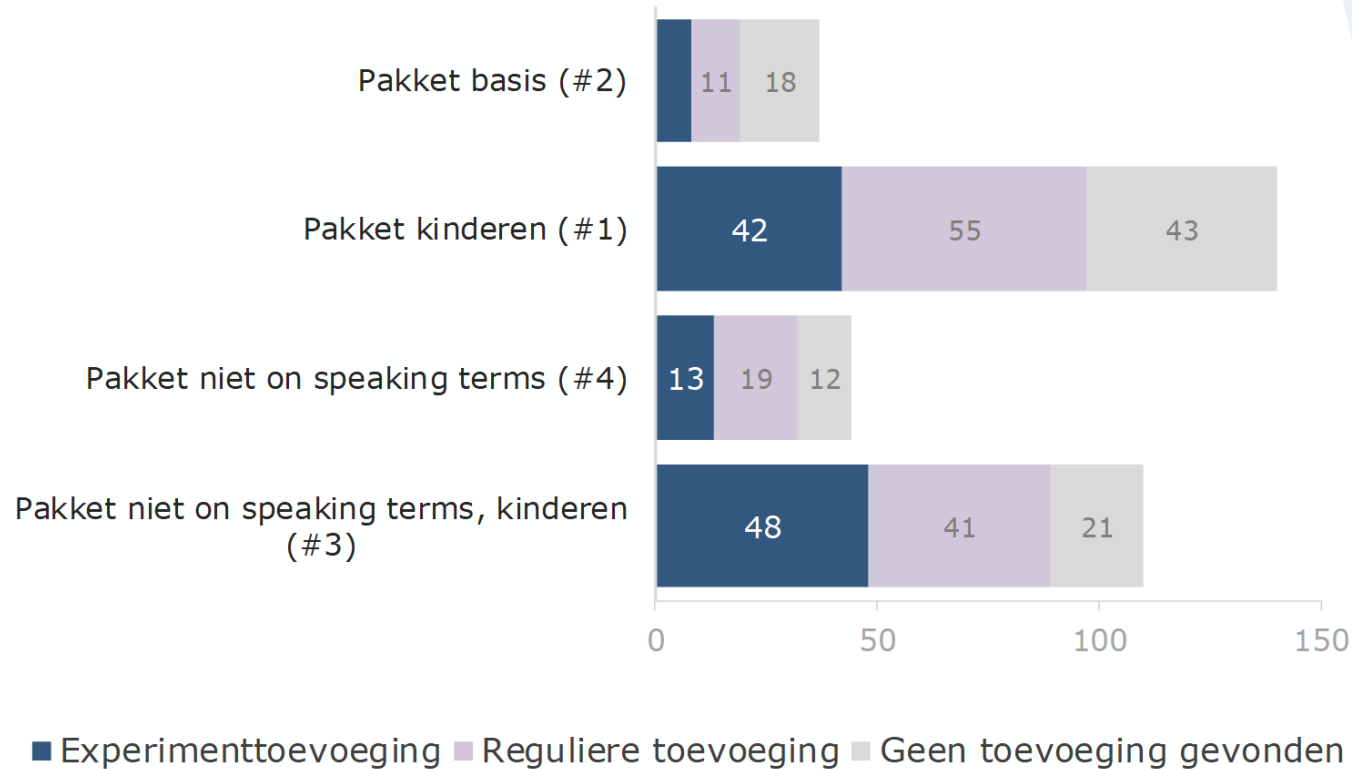
Type toevoegingen na matching (2/2)

Binnen het experiment zijn er 46 mediationtoevoegingen* en 65 advocaattoevoegingen afgegeven.

**Het is mogelijk dat het experiment geleid heeft tot (iets) meer mediation. Rechtzoekenden die na matching aanklopten bij Uitelkaar.nl hebben mogelijk mediation gekregen via dat platform, maar dit resulteert niet in een toevoeging bij de Raad. I.v.m. privacyregels konden deze rechtzoekenden niet gevolgd worden. De omvang van deze groep is maximaal 15 rechtzoekenden (zij die Uitelkaar.nl als optie kregen, en niet teruggevonden zijn in een toevoeging bij de Raad).*

Verhouding tussen mediation- en advocaattoevoegingen in experimentzaken (n=111).

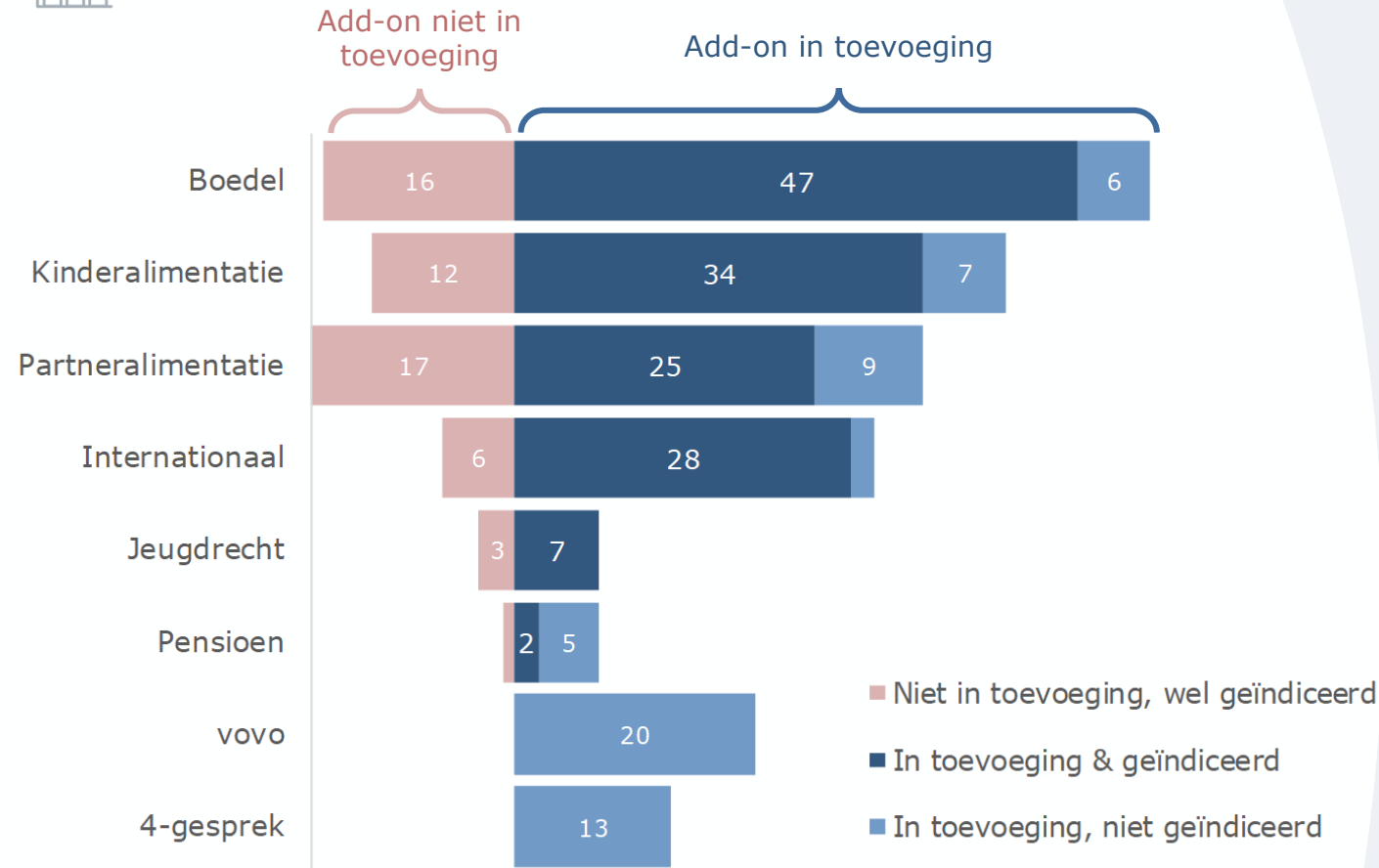

Het aantal gematchte pakketten, gesplitst naar verhouding tussen de verschillende vervolgen na matching (n=331).

Pakketten in toevoegingen na matching

- De meeste echtscheidingszaken waarvoor diagnose en matching plaatsvond waren die met kinderen
- De verdeling wel/niet *on speaking terms* in het experiment was ongeveer half-half
- Voor de meeste pakketten gold dat er iets minder resulteerden in een experimenttoevoeging dan in een reguliere toevoeging. Alleen pakket #3 resulteerde relatief vaak in een experimenttoevoeging

De mate waarin add-ons niet (rood) en wel (blauw) zijn toegevoegd in experiment-toevoegingen. In rood: dat het Juridisch Loket wel indicatie gaf voor de add-on, maar de dienstverlener deze niet aanvraag in de toevoeging. In blauw: dat de dienstverlener de add-on wel aanvraag (n=205); in donkerblauw in overeenkomst met de indicaties van het loket, en in lichtblauw in afwijking ervan (add-on niet geïndiceerd).

NB Vovo (voorlopige voorziening) en het 4-gesprek konden niet geïndiceerd worden.

Add-ons in toevoegingen na matching

- De meest voorkomende add-ons in toevoegingen waren boedel, kinderalimentatie en partneralimentatie
- Afwijking van de diagnose kwam regelmatig voor; zowel door de add-on niet aan te vragen in de toevoeging ondanks dat deze geïndiceerd was (rood) als door hem juist toe te voegen bij de toevoegingsaanvraag (lichtblauw)
- In hoeverre toegevoegde add-ons ook gedeclareerd zijn, kon niet worden geanalyseerd*

**I.v.m. het lage aantal declaraties t.t.v. de rapportage was geen valide analyse mogelijk. Dit is nadere toelichting in de Onderzoeksverantwoording (zie bijlage).*

Data

Eindoordeel

eindoordeel rechtzoekenden
eindoordeel dienstverleners

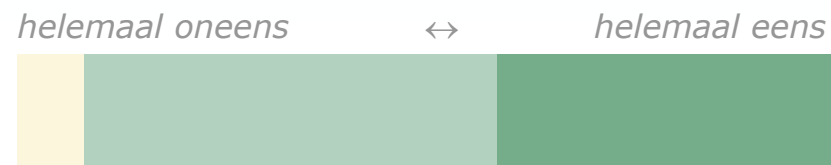

Eindoordeel rechtzoekenden

- Rechtzoekenden vonden de stappen in het proces overwegend **helder en nuttig**.

"U heeft een aantal stappen doorlopen: via het Juridisch Loket, langs de Raad voor Rechtsbijstand, naar een dienstverlener."

Het was bij iedere stap duidelijk wat ik moest doen

Ik vond alle stappen nuttig

De stappen sloten goed op elkaar aan

De verschillende organisaties werkten goed samen

Deze stappen hebben mij geholpen om een dienstverlener te vinden die goed bij mij past

0% 50% 100%

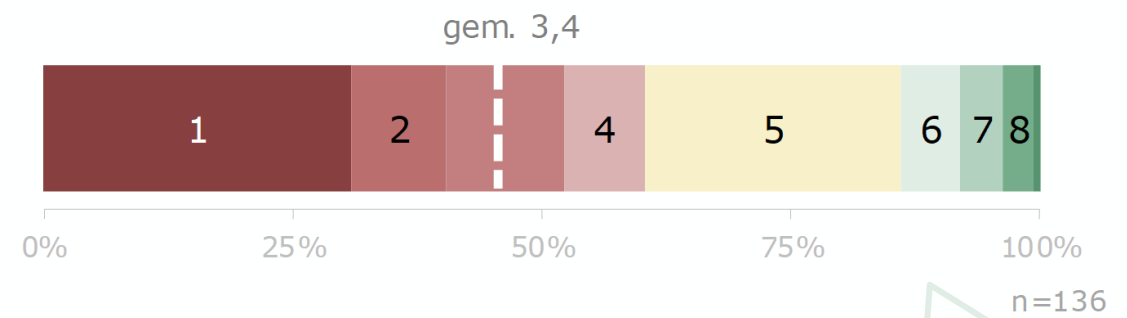

Eindoordeel dienstverleners (1/3)

- De meeste dienstverleners oordelen **negatief of neutraal** over het experiment echtscheiding
- Als voornaamste reden hiervoor noemen de meesten dat ze **geen zaken** hebben gekregen via het experiment
- Positieve opmerkingen benoemen de **hogere vergoeding**

"Het was best veel moeite om mee te doen aan het experiment. Vervolgens heb ik geen enkele verwijzing gekregen."

"Te weinig ervaring ermee om het goed te kunnen beoordelen"

"Slechts twee zaken via dit experiment gedaan en de administratie was nogal omslachtig. Iets wat eenvoudig had kunnen zijn is ingewikkeld gemaakt."

"De vergoedingen zijn eindelijk meer in verhouding tot de werkzaamheden"

Eindoordeel dienstverleners (2/3)

We vroegen dienstverleners (n=114):

*Welke delen van het experiment zou u willen **behouden** in de toekomst?*

- 30% benoemde specifieke elementen, namelijk:
van vaker naar minder vaak genoemd
 - de indeling van echtscheidingsrechtshulp in modules, zoals pakketten
 - de betere vergoeding
 - matching aan de juiste dienstverlener
 - diagnose door het Juridisch Loket
 - vaker mediation inzetten
- 50% gaf geen antwoord
- 20% antwoordde dat er niets behouden moest worden, of was anderszins zeer negatief

Eindoordeel dienstverleners (3/3)

We vroegen dienstverleners (n=114):

*Welke delen van het experiment zou u willen **veranderen of laten vervallen** in de toekomst?*

- 34% benoemde specifieke elementen, namelijk:
van vaker naar minder vaak genoemd
 - diagnose en/of matching voor rechtzoekenden die hun weg naar de dienstverlener al hebben gevonden (met als redenen: dubbele intake, omslachtig, voegt niets toe)
 - diagnose door het Juridisch Loket *an sich*
 - hoeveelheid administratie bij aanvraag/declaratie
 - de manier van tijdschrijven
- 53% gaf geen antwoord
- 13% antwoordde dat alles moest vervallen, of was anderszins zeer negatief

Contact

Susanne Peters

Carla van Rooijen

Kenniscentrum
onderzoek@rvr.org

© Kenniscentrum, Raad voor Rechtsbijstand

Bijlagen

Onderzoeksverantwoording (1/3)

Enquêtes onder dienstverleners

De gebruikte contactgegevens kwamen uit de registratie van de Raad.

Enquête inschrijffase

- Deze enquête is tussen maart en juni '22 tweewekelijks uitgestuurd, 1x per dienstverlener
- De doelgroep bestond uit alle dienstverleners die waren toegelaten tot het experiment echtscheiding

Enquête eindevaluatie

- Deze enquête is in april '23 eenmalig uitgestuurd, 1x per dienstverlener
- De doelgroep bestond uit alle dienstverleners die waren toegelaten tot het experiment echtscheiding

Onderzoeksverantwoording (2/3)

Enquêtes onder rechtzoekenden

Enquête diagnose en matching

- De gebruikte contactgegevens kwamen uit de diagnosedocumenten van het Loket.
- Deze enquête is sinds mei '22 tweewekelijks uitgestuurd, 1x per rechtzoekende
- De doelgroep bestond uit alle rechtzoekenden die matching hebben aangevraagd bij de Raad

Onderzoek onder de uitvoering

- In mei '22, november '22 en mei '23 zijn focusgroepen gehouden met enkele medewerkers uit de uitvoering van de Raad.
- In november '22 is een focusgroep gehouden over vier medewerkers van het Juridisch Loket.

Onderzoeksverantwoording (3/3)

Dataverzameling

- Aantallen betreffende de diagnosegesprekken zijn geregistreerd en aangeleverd door het Juridisch Loket
- Aantallen betreffende matching zijn bij de Raad voor Rechtsbijstand geregistreerd via de matchingtool Scheiden
- Aantallen betreffende toevoegingen en declaraties zijn bij de Raad voor Rechtsbijstand geregistreerd via het toevoegsysteem

Rapportage

Door de beperkte omvang van het experiment konden analyses niet plaatsvinden. Op sommige enquêtes en interviews was te weinig respons; de hoeveelheid ervaring die de betrokkenen konden opdoen met de werkwijze was op sommige punten beperkt; en t.t.v. deze rapportage was het absolute aantal afgeronde zaken en behandelde declaraties te laag. Met name representatieve data over de declaraties en de tijdsbesteding van dienstverleners waren om deze reden (nog) niet beschikbaar. Die data ontbreken derhalve in de rapportage.

Toelichting add-ons (1/2)

zoals beschikbaar gesteld aan dienstverleners

- a) Add-on jeugdrecht
Deze add-on mag u declareren wanneer in uw zaak sprake was van complexe problematiek op het gebied van jeugdrecht (OTS, uithuisplaatsing) waarvoor de cliënt nog geen rechtsbijstandverlener had ingeschakeld en u hiervoor ten minste twee uur extra werkzaamheden heeft uitgevoerd.
- b) Add-on complexe partneralimentatie*
Deze add-on mag u declareren wanneer in uw zaak sprake was van complexe problematiek op het gebied van partneralimentatie en u hiervoor ten minste twee uur extra werkzaamheden heeft uitgevoerd.
*De partneralimentatie hoeft niet verkregen te zijn.
- c) Add-on complexe kinderalimentatie
Deze add-on mag u declareren wanneer in uw zaak sprake was van complexe problematiek op het gebied van kinderalimentatie en u hiervoor ten minste twee uur extra werkzaamheden heeft uitgevoerd.
- d) Add-on complex pensioen
Deze add-on mag u declareren wanneer in uw zaak sprake was van complexe problematiek op het gebied van pensioen (opgebouwd in het buitenland, opgebouwd in een onderneming etc.) en u hiervoor ten minste twee uur extra werkzaamheden heeft uitgevoerd.

Toelichting add-ons (2/2)

zoals beschikbaar gesteld aan dienstverleners

- e) Add-on complexe boedel
Deze add-on mag u declareren wanneer in uw zaak sprake was van complexe problematiek op het gebied van boedel (inkomen uit het buitenland, internationaal huwelijk, (voormalig) onderneming, problematische schulden, onderbewindstelling, onverdeelde erfenis) en u hiervoor ten minste twee uur extra werkzaamheden heeft uitgevoerd.
- f) Add-on complex IPR
Deze add-on mag u declareren wanneer in uw zaak sprake was van complexe problematiek op het gebied van internationaal recht (IPR) (buitenlands bezit, gehuwd en gewoond in het buitenland) en u hiervoor ten minste twee uur extra werkzaamheden heeft uitgevoerd.
- g) Add-on voorlopige voorziening **
Deze add-on mag u declareren wanneer u voor uw cliënt één of meerdere voorlopige voorzieningen heeft aangevraagd bij de rechtbank en u hier meer dan twee uur extra tijd aan besteed heeft in uw zaak.
**De voorlopige voorziening(en) hoeft(en) niet verkregen te zijn.
- h) Add-on 4-gesprek
Deze add-on mag u declareren wanneer u in uw zaak ten minste meer dan twee uur extra tijd heeft besteed aan een 4-gesprek met uw cliënt, de partner van uw cliënt en diens dienstverlener.

